

转轨时期中越两国财政 会计改革研究与实践

中越高校财经学术交流论文集

●蒙丽珍 主编
●李国淮 周英虎 副主编

2005

 中国财政经济出版社

转轨时期中越两国财政会计改革研究与实践

中越高校财经学术交流论文集

主 编 蒙丽珍

副主编 李国淮 周英虎

中国财政经济出版社

图书在版编目 (CIP) 数据

转轨时期中越两国财政、会计改革研究与实践：中越高校财经学术交流论文集；2004 年/蒙丽珍主编，——北京：中国财政经济出版社，2005. 12

ISBN 7-5005-8868-2

I. 转… II 蒙… III. ①财政管理体制—经济体制改革—研究—中国—文集②财政管理体制—经济体制改革—研究—越南—文集③会计制度—经济体制改革—研究—中国—文集④会计制度—经济体制改革—研究—越南—文集 IV. ①F812. 2—53②F813. 33—53③F233. 2—53

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2005) 第 153336 号

中国财政经济出版社出版

URL: <http://www.cfeph.com.cn>

E-mail: cfeph@cfeph.cn

(版权所有 翻印必究)

社址：北京市海淀区阜成路甲 28 号 邮政编码：100036

发行处电话：88190406 财经书店电话：64033436

广西南宁嘉彩印务有限责任公司印刷

889 × 1194 毫米 32 开 20.75 印张 780 000 字

2005 年 12 月出版 2005 年 12 月广西第 4 次印刷

印数：1000 定价：48.00 元

ISBN 7-5005-8868-2/F · 7714

(图书出现印装问题，本社负责调换)

序 言

中国—东盟自由贸易区的构建于 2002 年底开始启动。到 2015 年,我国将与东盟 10 国实现贸易和投资的自由化、便利化,形成了一个拥有 18 亿消费者的大市场,并将作为世界第三大经济体出现在世人面前。随着中国—东盟自由贸易区建设进程的加快,对东盟各国财经法律、制度、运作惯例等问题比较研究的重要性日益凸现出来。

尽管中国与东盟各国之间经济发展水平相差较大,国家大小不一,政治体制各异,但对财税制度、会计制度等差别并不突出。东盟各国对财经法律、制度的建设同时处在起步阶段,都需要对本国的财税制度、会计制度进行改革。因此,在各国财经类高校之间开展学术交流,互通信息,掌握各国改革的最新动态是十分重要的。通过学术交流平台相互借鉴其改革的成功经验和做法,一方面能促使高校科研教学水平的提高,另一方面通过科研成果的转化为本国政府决策提供参考,进而充分发挥高校在建立中国—东盟自由贸易区中的作用。

在与我国接壤的东南亚三国中,越南的经济发展水平和开放程度较高。在中国—东盟自由贸易区的建设中,越南提出要发挥其区位优势和东盟面向中国的“桥头堡”作用,从这个意义上讲,我们加强对越南财经问题的研究,增进中越双方高校之间的财经学术交流就显得尤为重要。

广西财经学院利用广西毗邻越南的区位优势,捷足先登,与越南财政学院等有关高校多次成功举办了财经学术研讨会,推动了对东盟财经问题的深入研究并取得突破性成果。本书正是根据

广西财经学院、越南财政学院于 2004 年 10 月在中国广西南宁举办的学术研讨会上的部分论文整理集结而成。书中资料翔实、内容丰富，观点新颖，从不同的层面，不同的角度介绍和论述了中越两国的财经政策、法律、制度和学术观点。我们希望本书对研究越南财经问题的广大读者有所裨益。

本书作者来自于广西财经学院、越南财政学院的专家和学者；越文翻译工作由广西财经学院外事办陆士伟、农锦华两位老师及广西人民广播电台对外广播越语组的老师们共同完成；中国财政经济出版社对本书的出版给予了大力的支持和帮助，对此，我们表示深深的谢意！

编 者

2005 年 12 月

LỜI NÓI ĐẦU

Việc xây dựng khu mậu dịch tự do Trung Quốc-ASEAN bắt đầu vào cuối năm 2002. Đến năm 2015, Trung Quốc và 10 nước ASEAN sẽ thực hiện tự do hoá và thuận lợi hoá trong lĩnh vực thương mại và đầu tư, hình thành một thị trường lớn có 1.8 tỷ người tiêu thụ, và trở thành cộng đồng kinh tế lớn thứ 3 trên thế giới. Theo tiến trình xây dựng khu mậu dịch tự do Trung Quốc-ASEAN, tính quan trọng việc so sánh nghiên cứu về vấn đề luật pháp, chế độ, thông lệ vận hành tài chính kinh tế của các nước ASEAN ngày càng rõ rệt. Trong việc nghiên cứu vấn đề tài chính kinh tế các nước ASEAN, chúng tôi thấy khó khăn nhất là, không rõ về chính sách tài chính kinh tế các nước ASEAN, thiếu tài liệu và những tình hình chúng tôi nắm được không hoàn chỉnh, khó hình thành thành quả nghiên cứu mang tính kết luận.

Mặc dù trình độ phát triển kinh tế giữa Trung Quốc và các nước ASEAN chênh lệch khá lớn, các nước to nhỏ không đều, chế độ chính trị khác nhau, nhưng sự khác biệt về chế độ tài chính, thuế, kế toán không rõ rệt. Việc xây dựng chế độ luật pháp về tài chính kinh tế của các nước ASEAN đang ở giai đoạn khởi đầu, đều cần tiến hành cải cách về chế độ tài chính, thuế và kế toán. Vì vậy, triển khai giao lưu học thuật và trao đổi thông tin giữa các trường đại học của các nước, nắm tình hình mới về việc cải cách các nước rất quan trọng. Thông qua mặt bằng giao lưu học thuật để tham khảo kinh nghiệm và biện pháp thành công về việc cải cách. Một mặt có thể nâng cao trình độ giảng dạy khoa học nghiên cứu của trường đại học, mặt khác thông qua chuyển đổi thành quả khoa học nghiên cứu để cung cấp ý kiến tham khảo cho chính phủ ấn định chính sách. Phát huy đầy đủ vai trò trường đại học trong việc xây dựng khu mậu dịch tự do Trung Quốc-ASEAN.

Trong ba nước Đông Nam Á tiếp giáp với TQ, trình độ phát triển

kinh tế và mức độ mở cửa của đối ngoại Việt Nam khá cao. Trong việc xây dựng khu mậu dịch tự do Trung Quốc-ASEAN, Việt Nam nêu ra cần phải phát huy vị trí ưu thế và vai trò cầu nối ASEAN liên kết với Trung Quốc. Vì vậy, chúng tôi nghiên cứu vấn đề tài chính kinh tế Việt Nam và tăng cường những hoạt động giao lưu học thuật tài chính kinh tế giữa các trường đại học Trung Quốc và Việt Nam là một việc rất quan trọng.

Học viện Tài chính Kinh tế Quảng Tây lợi dụng vị trí ưu thế Quảng Tây tiếp giáp với Việt Nam, lần lượt tổ chức hội thảo nghiên cứu học thuật tài chính kinh tế với một số trường đại học như Học viện Tài chính Việt Nam, thúc đẩy việc nghiên cứu vấn đề tài chính kinh tế ASEAN và giành được thành quả mang tính đột phá. Cuốn sách này căn cứ theo một số bài tham luận trên hội thảo nghiên cứu tài chính kinh tế Trung Việt tổ chức tại Nam Ninh Trung Quốc vào tháng 10 năm 2004.

Cuốn sách này tài liệu đầy đủ, nội dung phong phú, quan điểm mới mẻ, giới thiệu một vài quan điểm học thuật và chế độ, luật pháp, chính sách của hai nước Trung-Việt. Chúng tôi mong rằng cuốn sách này sẽ giúp ích được các bạn đọc giả nghiên cứu về vấn đề tài chính kinh tế Việt Nam.

Tác giả của cuốn sách này chủ yếu là những chuyên gia và học giả của Học viện Tài chính Kinh tế Quảng Tây Trung Quốc và Học viện Tài chính Việt Nam. Công việc phiên dịch do Lục Sĩ Vĩ và Nông Cẩm Hoa, nhân viên của phòng Đối Ngoại Học viện Tài chính Kinh tế Quảng Tây và các thầy, cô ban tiếng Việt Đài phát thanh đối ngoại Quảng Tây phụ trách. Nhà xuất bản Tài chính Kinh tế Trung Quốc đã ủng hộ và giúp đỡ cho việc xuất bản cuốn sách này, chúng tôi xin bày tỏ lòng trân thành cảm ơn!

Tháng 12 năm 2005
BAN BIÊN TẬP

目 录

第一部分

中国广西财经学院交流论文

- 1 转型时期中国注册会计师业运行的基本框架
.....蒙丽珍 (3)
- 2 中国效益审计评价指标体系问题研究
.....周英虎 (37)
- 3 固定资产信息失真的审计方法.....罗文杰 邓德宏 (67)
- 4 论固定资产投资控制中内部审计的作用梁素萍 (83)
- 5 中国与国际会计准则要素构成差异的比较分析
.....李家瑗 (105)
- 6 浅析新形势下中国会计职业角色的转换问题
.....黎明梅 (123)
- 7 论会计客观性原则与会计职业判断的辩证关系
.....李毅斌 (137)
- 8 市场化程度与中国会计标准体系建设王瑞龙 (158)
- 9 中国企业会计制度的变革刘 卫 (187)
- 10 社会责任会计在中国.....蒋晓凤 (212)

11 中国管理会计发展的回顾与展望·····	施 雁 (236)
12 中国预算会计的改革与发展·····	李伯兴 (257)
13 谨慎性原则的滥用与治理·····	马英华 (288)
14 无形资产核算方法之我见·····	潘云标 (305)
15 浅析“成本与市价孰低法”对消除物价变动影响的局限性 ·····	冼小芳 (332)
16 企业固定资产折旧过程中预计使用年限变更的会计处理问题 ·····	李凌秋 (349)
17 “基础会计”课程计算机辅助教学改革实践 ·····	黄锡远 (363)
18 创新税务监察的若干思考·····	凌荣安 (390)
19 部门预算编制中存在的问题及对策探讨 ·····	李顺明 邓文勇 秦 强 (408)
20 借鉴东盟经验探讨中国农业保险出路 ·····	李星华 张瑞刚 (430)
21 适应十六大的要求深化中国税制改革的思路 ·····	邓文勇 (450)
22 中国财政转移支付模型的设计及模拟分析 ·····	安仲文 张 阳 (480)

第二部分

越南财政学院交流论文

- 23 越南市场经济发展的策略……………武文化（505）
- 24 越南会计法制定的科学论据……………阮武越（514）
- 25 越南会计—审计为市场服务的现状、未来发展方向和对策
……………邓泰雄（532）
- 26 越南经济转轨时期中的财政职能与作用……………黎文爱（558）
- 27 与国际经济接轨，增强越南财政服务竞争力
……………阮登南（583）
- 28 经济转轨时期的越南财政分级管理制度……………阮越强（605）
- 29 在经济一体化进程中改革和完善越南税制
……………范玉勇（620）
- 30 在与国际接轨条件下提高越南保险服务的竞争力
……………武氏坡（634）

MỤC LỤC

Phần I: Những bài tham luận của Học viện Tài chính kinh tế Quảng Tây, Trung Quốc

1. Vài nét về khung vận hành ngành kế toán viên đăng ký hành nghề (CPA) Trung Quốc trong thời kỳ chuyển đổi

.....Mông Lệ Trân (18)

2. Nghiên cứu về vấn đề hệ thống chỉ tiêu đánh giá kiểm toán hiệu ích Trung Quốc.....Chu Anh Hổ (50)

3. Việc kiểm toán thông tin vốn cố định

.....La Văn Kiệt, Đặng Đức Hùng (73)

4. Vai trò liên động của kiểm toán nội bộ trong kiểm soát đầu tư tài sản cố định.....Lương Tố Bình (92)

5. Sự So sánh và phân tích sơ lược về yếu tố kế toán giữa chuẩn mực kế toán Trung Quốc và quốc tế.....Lý Gia Viên (112)

6. Phân tích vai trò nghề nghiệp kế toán trong tình hình mới

.....Lê Minh Mai (129)

7. Thống nhất biện chứng giữa Nguyên tắc khách quan kế toán với
phán đoán nghề nghiệp kế toán.....Lý Nghị Bàn (145)
8. Mức độ thị trường hoá và công việc xây dựng hệ thống tiêu chuẩn
kế toán Trung Quốc.....Vương Thụy Long (172)
9. Cải cách và chuyển đổi trong chế độ xí nghiệp kế toán Trung
Quốc.....Lưu Vệ (197)
10. Kế toán trách nhiệm xã hội tại Trung Quốc
.....Tương Hiếu Phượng (221)
11. Sự phát triển và triển vọng về kế toán quản trị Trung Quốc
.....Thị Nhạn (245)
12. Cải cách và phát triển của dự toán kế toán Trung Quốc
.....Lý Bá Hưng (270)
13. Lạm dụng và xử trí nguyên tắc mang tính chất thận trọng
.....Mã Anh Hoa (295)
14. Nhìn nhận về hạch toán tài sản vô hình Phan Văn Tiêu (315)
15. Phân tích về hạn chế của “Cách tính theo bên thấp của giá thành
và giá trị trường” trong việc xoá bỏ ảnh hưởng của biến động vật giá
với thông tin kế toán.....Tiễn Tiểu Phương (339)

16. Việc giảng dạy phụ trợ máy tính ứng dụng trong thực tiễn cải cách khóa trình “Kế toán cơ sở ” Hoàng Tích Viễn (355)
17. Biện pháp khấu hao vốn cố định của xí nghiệp và cách xử lý kế toán trong việc thay đổi niên hạn sử dụng dự tính..... Lý Lăng Th (374)
18. Những suy nghĩ về tạo mới công việc giám sát thuế vụ
..... Lăng Vinh An (398)
19. Những vấn đề về giải pháp cho việc lập dự toán cơ quan
.....Lý Thuận Minh, Đặng Văn Dũng, Tần Cường (417)
20. Tham khảo kinh nghiệm các nước ASEAN, nghiên cứu phát triển của bảo hiểm nông nghiệp Trung Quốc
.....Lý Tinh Hoa, Trương Thụy Cương (438)
21. Đi sâu cải cách chế độ thuế, đáp ứng yêu cầu của Đại hội đại biểu nhân dân Đảng cộng sản Trung Quốc lần thứ 16
.....Đặng Văn Dũng (463)
22. Thiết kế và mô phỏng phân tích chi tiêu di chuyển về tài chính Trung Quốc An Trọng Văn, Trương Dương (490)

Phần II: Những bài tham luận của Học viện Tài chính Việt Nam

1. Sách lược về việc phát triển kinh tế thị trường tại Việt Nam

..... Võ Văn Hoá (509)

2. Những luận cứ khoa học xây dựng luật kế toán Việt Nam

.....Nguyễn Vũ Việt (522)

3. Thị trường dịch vụ kế toán - kiểm toán ở Việt Nam thực trạng và định hướng, giải pháp thúc đẩy phát triển

..... Đặng Thái Hùng (542)

4. Bàn về chức năng, vai trò của tài chính trong quá trình chuyển đổi nền kinh tế Việt Nam.....

Lê Văn ái (567)

5. Nâng cao năng lực cạnh tranh của các dịch vụ tài chính Việt Nam trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế

..... Nguyễn Đăng Nam (591)

6. Phân cấp quản lý tài chính Việt Nam trong thời kỳ chuyển đổi

..... Nguyễn Việt Cường (611)

7. Cải cách và hoàn thiện chế độ thuế Việt Nam trong quá trình nhất

thể hoá..... Phạm Ngọc Dũng (626)

8. Nâng cao năng lực cạnh tranh của dịch vụ bảo hiểm trong điều kiện

hội nhập quốc tế.....Võ Thị Pha (641)

第一部分

中国广西财经学院交流论文

